

Ellen Gould Whiteová

**VELIKONOČNÍ
PRÍBEH**

Předmluva

Ježíš z Nazareta patří mezi nejvýznamnější osobnosti této planety. Běžný člověk zná stěžejní údaje jeho života – že se narodil v Betlémě z královské krve a zemřel na kříži za jeruzalémskými hradbami jako lžikrál. Základní povědomí o Ježíši z Nazareta je zřejmě ještě širší, protože je nabízí evropská civilizace. Mnoho různých děl světové literatury, několik filmů a muzikálů zpracovávají pozoruhodný Ježíšův příběh. Ten inspiroval i výtvarné umělce, kteří obohatili lidstvo svými skladbami, sochami a obrazy. Co víc, Ježíšův příběh přivedl na svět jeho stoupence. A tak chce-li kdo blíže poznat Ježíše z Nazareta a jeho následovníky, nemůže pominout nejdůležitější úsek jeho života – závěrečné chvíle jeho putování na tomto světě. Tam je klíč ke Kristu a ke křesťanství. Poslední dny jeho života, jak je líčí kniha, kterou držíte ve svých rukou, začínají v Getsemanské zahradě na úpatí Olivetské hory

v těsné blízkosti Jeruzaléma, kde se Ježíš na modlitbě ztotožňoval se svým posláním. Pokračují zatčením a soudním procesem před židovskou veleradou a římským místodržitelem Pilátem, při kterém byl odsouzen k hrůzné smrti ukřižováním. A vrcholí událostmi na popravčím pahorku Golgota. Tam ovšem jeho příběh nekončí. Po tragickém a beznadějném pátku je tu překvapivé pokračování. Je zde den vzkříšení, den života a nové naděje. Jeho poslední dny také nabízejí několik podstatných svědectví těch, kteří se setkali se Zmrtvýchvstalým.

Tato kniha předkládá pouze část rozsáhlého díla Ellen Gould Whiteové Touha věků, které se věnuje celému životnímu běhu zakladatele křesťanství. Adaptovaný text dává důraz na uspořádání důležitých momentů závěru jeho života do plynoucího toku a poskytuje k němu základní komentáře. V líčení je prostor pro zastávky i u jiných pozoruhodných postav, jako je Petr, Jidáš, velekněží, Pilát nebo Tomáš.

Autorka původního textu, Ellen G. Whiteová, je žena, která se řadí mezi výrazné postavy amerického probuzeneckého hnutí v druhé polovině 19. století. Ačkoli jde o stoleté dílo, je to stále jedna z jejích nejčastěji vydávaných knih. Ona sama patří mezi nejčtenější spisovatelky světa vůbec. Její zpracování se

poněkud liší od běžných Ježišových životopisů. Osobitost jejího přístupu tkví v naprosté důvěře k nejpůvodnější pramenné literatuře, k evangelijním zprávám Nového zákona, a v odkrývání pozoruhodných souvislostí v širším příběhu, který nabízí celá Bible. To také vysvětluje, proč autorka nezřídka cituje biblické texty a v závorce uvádí odkaz ke konkrétnímu biblickému místu. V textu jsou užity zavedené zkratky a značení, jak o nich informují moderní české překlady Písma svatého.

Před vámi se nachází „silný“ příběh, který je schopen výrazným způsobem promlouvat ke čtenáři.

Za vydavatele
Miloslav Žalud

V Getsemanské zahradě

Měsíc byl právě v úplňku a ozařoval nad Jeruzalémem jasnou velikonoční oblohu bez jediného mráčku. Ježíš se za doprovodu učedníků pomalu ubíral do zahrady Getsemane.

Často přicházel do těchto míst, rozjímal tu a modlil se. Nikdy však nebyl tak ztrápený jako tuto noc. Prožíval svůj poslední zápas.

Kromě tří učedníků nechal Ježíš všechny ostatní u vchodu do zahrady a poprosil je, aby se za sebe i za něho modlili. S Petrem, Jakubem a Janem potom odešel do ústraní. Tito tři učedníci byli Ježíšovi nejbližší. Řekl jim: „Zůstaňte zde a bděte se mnou!“ (Mt 26,38)

Potom poodešel, ale jen o kousek, aby jej viděli a slyšeli, a padl na zem.

— PRVNÍ MODLITBA —

Ježíš se ocitl v naprosto nové situaci. Jako zástupce hříšníků měl zakusit Boží spravedlnost. Cítil, že jeho jednota s Otcem je narušena, a zmocnil se ho strach, že ve své lidské přirozenosti nebude schopen v nastávajícím boji s mocnostmi zla obstát.

Satan mu totiž namlouval, že pokud na sebe vezme hříchy světa, bude od Boha odloučen navěky. Líčil Vykupiteli situaci v nejčernějších barvách: Lid, který se hlásí k mimořádným hmotným i duchovním požehnaním, tě zavrhl a chce tě zničit. Jeden z učedníků, který naslouchal tvému učení a zastává v církvi významné postavení, tě zradí. Jeden z tvých nejhrošlivějších následovníků tě zapře. Všichni tě opustí.

Takové pomyšlení Ježíše děsilo. Zápas, kterým procházel, byl strašlivý. Doléhalo na něho pokušení nechat lidstvo, aby samo neslo následky svých hříchů, a zůstat před Bohem nevinný.

Až dosud se stále přimlouval za druhé, nyní toužil po tom, aby se někdo přimlouval za něho.

Ve smrtelném zápase padl tváří k chladné zemi, jako by se chtěl bránit odloučení od Boha. Na jeho zhroucené tělo se snášela studená noční rosa, ale on ji nevnímal. Z jeho bledých rtů se ozval bolestný

výkřik: „Otče můj, je-li možné, ať mne mine tento kalich.“ I v této chvíli však dodal: „Avšak ne jak já chci, ale jak ty chceš.“ (Mt 26,39)

— PRVNÍ SETKÁNÍ S UČEDNÍKY —

Člověk, který trpí, touží po soucitu. I Ježíš pocítil tuto touhu z celé hloubi své duše. Kdyby věděl, že to učedníci chápou a oceňují, nesmírně by ho to posílilo. V nejtěžší chvíli svého utrpení přišel k učedníkům, kterým tak často žehnal, které chránil a potěšoval v zármutku a tísní. Pevně doufal, že od nich uslyší slova útěchy a povzbuzení. Když k nim přišel, „zastihl je ve spánku“ (Mt 26,40).

Zpočátku jim bylo velmi líto, když viděli, jak jejich Mistr, jindy tak klidný a důstojný, přemáhá nesnesitelná muka. Slyšeli jeho bolestné výkřiky a modlili se. Nechtěli svého Pána opustit. Po chvíli však na ně padla únava a začali být otupělí. Kdyby se byli i nadále vytrvale modlili k Bohu, byli by tento stav překonali a neusnuli by.

Ještě předtím, než se vydali do zahrady, Ježíš jim řekl: „Vy všichni ode mne této noci odpadnete.“ (Mt 26,31) Jeden přes druhého jej horlivě ujišťovali, že

s ním půjdou do vězení i na smrt. Petr ve své samolibosti dodal: „I kdyby všichni odpadli, já ne.“ (Mk 14,29) Učedníci příliš věřili sami sobě a nehledali pomoc u všemohoucího Boha, jak jim Ježíš radil. Proto ve chvíli, kdy Spasitel nejvíce potřeboval jejich soucit a modlitby, spali. Spal dokonce i Petr. Usnul i milovaný učedník Jan, který se při večeři opíral o Ježíšovu hrud'. Alespoň on měl zůstat vzhůru, vždyť svého Mistra tolik miloval.

Učedníci zaslechli Mistrův hlas a probudili se. Téměř ho však ani nepoznali. Smrtná úzkost změnila výraz jeho tváře.

Ježíš se obrátil k Petrovi: „Šimone, ty spíš? Nedokázal jsi jedinou hodinu bdít? Bděte a modlete se, abyste neupadli do pokušení. Váš duch je odhodlán, ale tělo slabé.“ (Mk 14,37-38) Ježíš měl pro únavu učedníků pochopení. Báł se však, že neunesou zkoušku, která na ně přijde, až bude zrazen a zemře. Nic jim nevytýkal, řekl jen: „Bděte a modlete se, abyste neupadli do pokušení.“ I ve chvíli svého největšího utrpení se snažil omluvit jejich slabost, protože řekl: „Váš duch je odhodlán, ale tělo slabé.“

— DRUHÁ MODLITBA —

Znovu se ho zmocnila nadlidská bolest. Zesláblý a vyčerpaný se s námahou vrátil zpět na místo, kde před chvílí zápasil. Utrpení se stupňovalo. Prožíval smrtelnou úzkost a „jeho pot kanul na zem jako krůpěje krve“ (L 22,44). Okolní palmy a cypřiše byly tichými svědky jeho utrpení. Z jejich větví stékala rosa na jeho zemdlené tělo. Příroda jako by plakala nad svým Stvořitelem, který sám bojoval proti mocnostem temnoty.

Krátce předtím stál Ježíš jako mohutný cedr a čelil různým bouřím protivenství, která na něho zuřivě dorážela. Odolával jim s majestátem Božího Syna. Nyní se však podobal třtině zmítané a ohýbané zběsilou bouří. Ospalí učedníci zaslechli, jak Spasitel volá: „Otče můj, není-li možné, aby mne ten kalich minul, a musím-li jej pít, staň se tvá vůle.“ (Mt 26,42)

Učedníci k němu chtěli jít, ale vzpomněli si, že jim řekl, aby tam zůstali, bděli a modlili se.

— DRUHÉ SETKÁNÍ S UČEDNÍKY —

Když se k nim potom vrátil, zase spali. Opět totiž pocítil touhu po společenství a očekával od učedníků slova

útěchy, která by rozptýlila tísnivou temnotu, jež ho svírala. Jim se však zavíraly oči „a nevěděli, co by mu odpověděli“ (Mk 14,40). Ježíšova přítomnost je postavila na nohy. Po tváři mu stékal krvavý pot utrpení. Učedníci se zděsili. Nedokázali pochopit jeho duševní muka.

— TŘETÍ MODLITBA —

Ježíš od nich opět odešel, vyhledal ústraní a přemožený hrůzou strašlivé temnoty padl na zem. Ježíšovo lidství se v této těžké chvíli chvělo úzkostí. Nadešel onen hrozný okamžik, chvíle, ve které se rozhodovalo o budoucnosti světa. Osud lidstva visel na vlásku. Ježíš stále ještě mohl odmítnout kalich určený hříšnému člověku. Mohl si setřít z čela krvavý pot a nechat člověka zahynout v jeho nepravosti. Mohl říci: Ať je přestupník sám potrestán za svůj hřích, já se vrátím k Otci.

Vypije nevinný Boží Syn hořký kalich ponížení a utrpení? Z bledých a rozechvělých rtů se ozvalo: „Otče můj, není-li možné, aby mne ten kalich minul, a musím-li jej pít, staň se tvá vůle.“ (Mt 26,42)

Tříkrát vyslovil tuto modlitbu a tříkrát se jeho lidská přirozenost zděsila poslední vrcholné oběti. Tu se

mu před očima promítají dějiny lidstva. Vidí bezmocnost člověka a moc hříchu. Vystávají před ním bída a nářky. Uvědomuje si, k jakému konci lidstvo neodvratně spěje, a je rozhodnut. Zachrání člověka za každou cenu. Přijímá svůj krvavý křest, aby umožnil milionům hynoucích lidí získat věčný život. Své poslání splní. Stane se smírčí obětí za lidstvo, které se rozhodlo pro hřích. V jeho modlitbě je vyjádřena naprostá odevzdanost: „Není-li možné, aby mne ten kalich minul, a musím-li jej pít, staň se tvá vůle.“ (Mt 26,42)

— NEBESKÁ POMOC —

Ježíš již téměř vstal, ale když se s konečnou platností rozhodl, znovu padl k zemi jako mrtvý. Kde byli učedníci, že nepodložili svému zesláblému Mistrovi hlavu a nesvlažili jeho nadlidsky ztrápené čelo? Spasitel byl sám a nikdo z lidí s ním nebyl (viz Iz 63,3). Bůh však trpěl se svým Synem. Také andělé sledovali Spasitelův smrtelný zápas. Viděli svého Pána, jak jej svírá hrozná úzkost a obava. V nebesích zavládlo ticho.

V této rozhodující chvíli, kdy šlo o všechno a v rukou Trpitele se chvěl tajemný kalich, se otevřela nebesa a prozářila temnotu strašlivého okamžiku. K Ježíši

přistoupil mocný anděl, který přebývá v Boží přítomnosti a zastává místo padlého satana. Anděl nepřišel proto, aby vzal Ježíši kalich hořkosti z ruky. Přišel jej ujistit o Otcově lásce a povzbudit ho, aby kalich vypil. Poukázal na obrovské zástupy zachráněných, navěky spasených lidí, kteří mu budou odměnou za prožitá muka. Ujistil jej, že Otec je větší a mocnější než satan a že jeho smrt bude pro satana konečnou a úplnou porážkou.

Ježíšovo utrpení tím neskončilo, ale sklíčenost a tíseň se rozplynuly. Ježíš se vzchopil a nabral sílu k boji. Byl klidný a vyrovnaný. Na jeho zkrvavené tváři se rozhostil nebeský pokoj.

— TŘETÍ SETKÁNÍ S UČEDNÍKY —

Světlo, které obklopilo Spasitele, probudilo spící učedníky. Zahlédli anděla, který se skláněl nad modlícím se Mistrem. Viděli, jak zvedá Spasitelovu hlavu a ukazuje k nebi. Slyšeli jeho hlas, kterým Ježíše utěšoval a povzbuzoval. To vše jim připomnělo, co prožili na hoře proměnění. Vzpomněli si na slávu i na Boží hlas, jenž promluvil z oblaku. Ona sláva se zjevila i nyní a učedníci se již o svého Mistra nebáli. Byl

v Boží péči a na Boží pokyn jej přišel chránit mocný anděl.

Nato unavené učedníky opět přemohla podivná ne-tečnost, a když k nim Ježíš přišel, spali.

Smutně na ně pohlédl a řekl: „Ještě spíte a odpočíváte? Hle, přiblížila se hodina, a Syn člověka je vydáván do rukou hříšníků.“ (Mt 26,45)

Když k nim mluvil, bylo již slyšet kroky zástupu, který jej hledal. Dodal: „Vstaňte, pojďme! Hle, přiblížil se ten, který mě zrazuje.“ (Mt 26,46)

— JIDÁŠOVA ZRADA —

Když Ježíš vyšel vstříc svému zrádci, nebyla už v jeho tváři ani stopa po předcházejícím zápasu. Postavil se před učedníky a zeptal se zástupu: „Koho hledáte?“ Odpověděli mu: „Ježíše Nazaretského.“ Řekl jim: „To jsem já.“ (J 18,4-5)

Vtom se mezi dav a Ježíše postavil anděl, který před chvílí Spasitele povzbuzoval. Ježíšovu tvář ozářilo nebeské světlo. Lidé ohromeně ustoupili. Kněží, starší, vojáci i Jidáš padli na zem jako mrtví. Anděl ustoupil a světlo se rozplynulo. Ježíš měl možnost uprchnout, ale zůstal. Byl klidný a vyrovnaný.

Stál před zatvrzelým davem, který mu nyní bezmocně ležel u nohou. Učedníků se zmocnila bázeň a užasle hleděli na svého Mistra.

Najednou se však situace změnila. Zástup vstal ze země. Římští vojáci, kněží a Jidáš Ježíše obstoupili. Styděli se za svoji slabost a báli se, že jim přece jenom unikne. Spasitel se jich však znovu zeptal: „Koho hledáte?“ Mohli se již přesvědčit, že ten, kdo před nimi stojí, je Boží Syn, ale nechtěli. Na otázku: „Koho hledáte?“ znovu odpověděli: „Ježíše Nazaretského.“ Spasitel k nim promluvil: „Řekl jsem vám, že jsem to já. Hledáte-li mne, nechte ostatní odejít,“ a ukázal na učedníky (J 18,7.8). Věděl, jak slabá je jejich víra, a chtěl je ochránit před pokušením a zkouškou. Byl připraven obětovat za ně svůj život.

Zrádce Jidáš nezapomněl na svůj úkol. Když přišli do zahrady, vedl dav. Nejvyšší kněz šel těsně za ním. S Ježíšovými pronásledovateli si předem domluvil znamení: „Koho políbím, ten to je; toho zatkněte.“ (Mt 26,48) Když však přistoupil k Ježíši, tvářil se, jako by s nimi neměl nic společného. Podal mu ruku jako starý dobrý přítel a řekl: „Buď zdráv, Mistře.“ (Mt 26,49) Několikrát jej políbil a předstíral lítost, jako by s ním cítil v jeho nebezpečí.

Ježíš mu odpověděl: „Příteli, konej svůj úkol!“ (Mt 26,50) Potom chvějícím se hlasem smutně dodal: „Jidáši, políbením zrazuješ Syna člověka?“ (L 22,48) Chtěl probudit zrádcovo svědomí a dotknout se jeho zatvrzelého srdce. Jidáš však již v sobě neměl ani kousek cti, věrnosti či lidského citu. V jeho pohledu byla drzá vyzývavost, nejevil ani nejmenší náznak lítosti. Propůjčil se satanovi a neměl sílu mu vzdorovat. Ježíš se zrádcovu políbení nebránil.

Když dav viděl, jak se Jidáš dotýká Ježíše, který tam ještě před chvílí stál v nebeské slávě, dodal si odvahy. Chopili se Ježíše a chtěli svázat ruce, které nikdy nekonal nic jiného než dobro.

— ZATČENÍ —

Učedníci doufali, že se jejich Mistr nenechá zatknout. Vždyť moc, která ohromila zástup tak, že padl na zem, je mohla zastavit. Ježíš by pak s učedníky mohl prchnout. Když viděli provazy, které měly spoutat jejich milovaného Učitele, byli zklamaní a rozhořčení. Rozhněvaný Petr tasil meč a chtěl bránit svého Mistra. Usekl však přitom jen ucho veleknězova sluhy.

Když Ježíš viděl, co se stalo, vymanil se z pevných rukou římských žoldněrů a řekl: „Přestaňte s tím!“ (L 22,51) Dotkl se uťatého ucha a uzdravil je. Potom řekl Petrovi: „Vrať svůj meč na jeho místo; všichni, kdo se chápou meče, mečem zajdou. Či myslíš, že bych nemohl poprosit svého Otce, a poslal by mi ihned víc než dvanáct legií andělů?“ (Mt 26,52-53) Jedna legie pro každého učedníka. Učedníci si totiž mysleli: Proč něco neudělá a nezachrání sebe i nás? Ježíš jim takto odpověděl na nevyslovenou myšlenku.

Židovští vůdci se účastnili zatýkání Ježíše a nebránila jim v tom ani důstojnost jejich úřadu. Zatčení Ježíše bylo natolik významné, že jej nemohli svěřit jen svým podřízeným. Lstiví kněží a starší se přidali k chrámové strážci a k zástupu, který se vydal s Jidášem do Getsemane. Přední mužové se připojili k senzacechtivému davu vyzbrojenému nejrůznějším náčiním, jako kdyby šli pronásledovat dravou zvěř. K těmto kněžím a starším se obrátil Ježíš a zkoumavě na ně pohlédl. Na jeho ostrá slova jistě do smrti nezapomněli. Se vši důstojností jim řekl: Vyšli jste na mě jako na zloděje a lupiče s meči a holemi. Každý den jsem učil v chrámě. Mohli jste se mě zmocnit, ale nevztáhli jste na mě ruce. Noc je pro váš čin příhodnější. „Toto je vaše hodina, vláda tmy.“ (L 22,53)

Když učedníci viděli, že se Ježíš nechal spoutat, zhrozili se. Uráželo je, že nechá sebe i je tak ponižovat. Nedokázali pochopit jeho postoj a měli mu za zlé, že se podvolil davu. Byli rozhořčení a zmocnil se jich ale také strach. Petr navrhl, aby zachránili alespoň sami sebe. „A tu ho všichni učedníci opustili a utekli.“ (Mt 26,56) Ježíš však tento útěk předpověděl: „Hle, přichází hodina, a již je zde, kdy se rozprchnete každý do svého domova a mne necháte samotného. Ale nejsem sám, neboť Otec je se mnou.“ (J 16,32)